

Synpunkter på förslag om förändring av Svenska ämnesord

<i>1. Anser ni att de förslag till förenklingar av SAO som föreslås i förstudien är rätt väg att gå?</i>	Ja	Nej	Osäker - Vet ej	Kommentarer
Almedalsbiblioteket	X			
Arkitekturmuseets bibliotek	X			
Blekinge tekniska högskolas bibliotek			X	
Enköpings kommunbibliotek	X			
Falu lasarets bibliotek	X			
Folkbiblioteken i Halmstad	X			
Gnosjö bibliotek	X			
Grums kommunbibliotek	X			
Gymnastik- och idrottshögskolans bibliotek	X			
Göteborgs stadsbibliotek	X			
Göteborgs universitetsbibliotek			X	
Hjälpmiddelsinstitutets bibliotek	X			
Högskolan i Borås. Biblioteket	X			
Högskolan Väst. Högskolebiblioteket i Trollhättan	X			
Judiska biblioteket		X		
Karlstads universitetsbibliotek	X			
Katrineholms bibliotek	X			
Konstfack	X			
Kristianstads stadsbibliotek	X			
Kungliga biblioteket. Publik verksamhet	X			
Linköpings universitetsbibliotek	X			
Linnéuniversitetets bibliotek	X			
Lunds universitets bibliotek			X	
Länsbiblioteket i Västerbotten	X			
Malmö högskolas bibliotek		X		
Malmö stadsbibliotek	X			
Mittuniversitetets bibliotek	X			
Nationalmuseum. Konstbiblioteket			X	
Naturvårdsverkets bibliotek	X			
Polishögskolans bibliotek	X			Önskar något mer utbyggd lista än föreslagen.
Riksarkivets bibliotek		X		
Riksdagsbiblioteket	X			Några fler underindelningar önskas
Simrishamns bibliotek	X			
Statens musikbibliotek	X			
Statistiska centralbyråns bibliotek	X			
Stockholms stadsbibliotek		X		
Stockholms universitetsbibliotek	X			
Trelleborgs bibliotek	X			
Umeå universitetsbibliotek			X	
Uppsala universitetsbibliotek	X			
VBU Högbersskolans bibliotek	X			

<i>2. Anser ni i så fall att förslaget att införa en "lightversion" av SAO är rätt väg att gå, eller vore det bättre att helt övergå till den förenklade modellen och avstå från att ge vissa bibliotek möjligheten att fortsätta att tillämpa nuvarande SAO?</i>	Ja	Nej	Osäker - Vet ej	Kommentarer
Almedalsbiblioteket		X		
Arkitekturmuseets bibliotek		X		
Blekinge tekniska högskolas bibliotek		X		Möjligtvis lightvariant en kort tid.
Enköpings kommunbibliotek	-	-	-	
Falu lasarettens bibliotek	-	-	-	
Folkbiblioteken i Halmstad		?		
Gnosjö bibliotek		?		
Grums kommunbibliotek	X			
Gymnastik- och idrottshögskolans bibliotek	X			
Göteborgs stadsbibliotek		X		En lightversion är att föredra där ämnesorden kopplas ihop vid sökögnblicket
Göteborgs universitetsbibliotek		X		
Hjälpmiddelsinstitutets bibliotek	-	-	-	
Högskolan i Borås. Biblioteket		?		
Högskolan Väst. Högskolebiblioteket i Trollhättan		X		
Judiska biblioteket	-	-	-	Önskar ingen förändring
Karlstads universitetsbibliotek		X		
Katrineholms bibliotek		?		
Konstfack	-	-	-	
Kristianstads stadsbibliotek		X		
Kungliga biblioteket. Publik verksamhet	X			
Linköpings universitetsbibliotek		X		
Linnéuniversitetets bibliotek		X		Svårt med två parallella system
Lunds universitets bibliotek			?	
Länsbiblioteket i Västerbotten		X		
Malmö högskolas bibliotek	-	-	-	Önskar ingen förändring
Malmö stadsbibliotek	X			En "lightversion", åtminstone inledningsvis.
Mittuniversitetets bibliotek		X		
Nationalmuseum. Konstbiblioteket			X	
Naturvårdsverkets bibliotek	X			
Polishögskolans bibliotek		?		
Riksarkivets bibliotek	-	-	-	Önskar ingen förändring
Riksdagsbiblioteket		X		
Simrishamns bibliotek		?		
Statens musikbibliotek	X			
Statistiska centralbyråns bibliotek			?	Bra att införa en lightversion.
Stockholms stadsbibliotek	-	-	-	Önskar ingen förändring
Stockholms universitetsbibliotek		X		
Trelleborgs bibliotek		X		
Umeå universitetsbibliotek		X		
Uppsala universitetsbibliotek		X		
VBU Högbersskolans bibliotek	-	-	-	

Stockholms stadsbibliotek

Det finns ett stort värde av ämnesord i en bibliotekskatalog och detta särskilt om det finns många poster i katalogen. Stockholms stadsbibliotek har cirka 650 000 katalogposter varav ca 300 000 är fackböcker. Ämnesord är därför viktiga både för personalens arbete och för användarna. Stockholms stadsbibliotek har satt ämnesord på facklitteratur enligt LCSHs modell sedan 1932. Tyvärr är inte ämnesordssträngarna tillräckligt konsistenta beroende av att man tidigare inte kunnat se vitsen med att t ex ha samma underindelningar på varje ämnesord i en katalogpost eftersom sökningen inte gjorts i en sträng. Det skapar problem idag när det finns andra möjligheter att göra bra gränssnitt.

För Stockholms stadsbibliotek är förslaget om att gå ifrån strängar och LCSH inte bra. Jag ser även rent generella negativa faktorer:

1. Bristande internationell samarbetsförmåga.
Det är olyckligt att idag lämna en så spridd ämnesordsmodell som LCSH
2. Problem med olika modeller för svensk och utländsk litteratur. Det borde vara enklare att översätta LCSH på engelska till svenska än att lägga in efter en annan modell. I de fall ett bibliotek föredrar att behålla de engelska termerna är även det en fördel att de är likartade i sin konstruktion.
3. Sämre för användarna eftersom det blir mindre precision i ämnesorden. Det är svårt att med gränssnitt att skapa samband som inte finns från början. Det finns risk för mindre precision om fel underordnade ämnesord kopplas till ett ämnesord. Det finns behov av bättre gränssnitt för slutanvändare och vi bör inte lägga in ämnesord i katalogposter för det sätt som passar dagens dåliga gränssnitt. (Vilket tyvärr har hänt på Stockholms stadsbibliotek)
4. Dewey-systemet är i vissa delar baserat på att man sätter ämnesord. Det blir alltså viktigare med ämnesord.

Jag föreslår istället:

- **Förbättringar och förenklingar vid ämnesordssättning**
Gör det enklare för katalogisatörerna på NB att sätta ämnesord. Därmed kan arbetet rationaliseras och kvaliteten ökas. Sidorna för Svenska ämnesord i katalogisatörens verktygslåda ser överväldigande ut, men jag förutsätter att de får en gedigen kurs i att sätta ämnesord. Då fungerar sidorna väl för att kontrollera ämnesord och välja rätt underordning. Det borde dock vara möjligt att göra tekniska förbättringar som att lägga in fler strängar i index så att det inte blir nödvändigt att skriva lika mycket själv i katalogposten. Det vore även önskvärt att enkelt kunna omvandla en engelsk sträng till svenska.

Katalogposter av god kvalitet blir allt viktigare som grund för olika tjänster. Med KBs nya roll är det tråkigt om det bibliografiska arbetet får minskad vikt samtidigt som fler bibliotek skulle få nytta av posterna.

Harriet Aagaard
Stockholms stadsbibliotek
2010-03-08

Gymnastik- och idrottshögskolans bibliotek

Hej!

Här kommer svar från GIH biblioteket:

1. Ja. Mycket bra med en förenklad lista och att alla underindelningar går att kombinera med alla ämnesord. Listan ser ut att täcka våra behov.
2. Det låter klokt med en testperiod med lightversionen för att sedan utvärdera och införa den helt om den fungerar bra.

Vänliga hälsningar

Karin Jäppinen | Bibliotekarie

Gymnastik- och idrottshögskolan, GIH

Lidingövägen 1
Box 5626
114 86 Stockholm

Dir 08 402 22 69
Tel 08 402 22 00
Fax 08 402 22 81

www.gih.se/bibliotek

Riksarkivets bibliotek

Hej Anders,

Vi på Riksarkivets bibliotek tycker att Svenska ämnesord i sin nuvarande form fungerar alldeles utmärkt och är ett väldigt bra redskap att använda sig av för att beskriva innehållet i en publikation. Vi tycker inte att en förenkling av systemet enligt Förstudien är rätt väg att gå, utan snarare en radikal sänkning av ambitionsnivån vad gäller ämnesordsindexering enligt ett system som ger väldigt många möjligheter och fördelar, inte minst ur ett internationellt perspektiv med den mappning till LCSH som föreligger.

Därför tycker vi också att förslaget på förenkling är milt uttryckt en aning inkonsekvent, vad gäller KB:s strävan efter internationalisering/harmonisering av katalogiseringsarbetet - senast uttryckt i form av övergång till ett nytt klassifikationssystem av just detta slag.

Borde man från BUS' sida istället inte satsa på - om oklarheter/tolkningsproblem med underindelningarna i systemet finns, vilket tydligen är fallet - att tydliggöra dessa oklarheter för att lämna mindre utrymme eller helst inget alls till feltolkningar och därmed felkonstruktioner av ämnesorden?

Bästa hälsningar,

Per Ingemarsson,
Katalogansvarig, Riksarkivets bibliotek

Judiska biblioteket

1. Vi anser att det inte är rätt väg att gå. Det förenklade SAO kommer att försvåra det internationella samarbetet med bibliografiska poster och det kommer att bli svårare att se relationen mellan ämnesorden i posten. Det internationella samarbetet är viktigt och att det kan komma att försvåras genom dessa förenklingar är allvarligt. För vår del är möjligheten att översätta LCSH-ämnesord till SAO något som sparar mycket tid. Att den möjligheten kan komma att begränsas ser vi som en betydlig nackdel.

3. I övrigt anser vi att de nuvarande riktlinjerna för ämnesordsindexering med SAO kan kanske behöva förtydligas eller förenklas så att mindre felkonstruktioner görs i framtiden.

Mvh Marcus Pettersson, katalogisatör på Judiska biblioteket

Judiska biblioteket
Judiska Församlingen i Stockholm
Box 7427
103 91 Stockholm

Direkt: 08-587 858 34
Växel: 08-587 858 00
Fax: 08-587 858 58

Naturvårdsverkets bibliotek

Hej!

Här är svar från Naturvårdsverkets bibliotek:

1. För vår del är det ok att förenkla. Det är bra att kopplingen mellan ämnesord sker i sökningsögonblicket.
2. Vi tycker att lösningen med en "lightversion" under en begränsad testperiod låter bäst.
3. -

Mvh Ulrika

ULRIKA DOMELLÖF MATTSSON

NATURVÅRDSVERKET

Naturvårdsverkets bibliotek

BESÖK: Valhallavägen 195, Stockholm

POST: 106 48 Stockholm

TELEFON: 08-698 12 35, FAX: 08-698 14 00

INTERNET: www.naturvardsverket.se

BIBLIOTEKSKATALOG: www.naturvardsverket.se/elin

Tänk på miljön innan du skriver ut det här mejlet

Trelleborgs bibliotek

1. Anser ni att de förslag till förenklingar av SAO som föreslås i förstudien är rätt väg att gå? Motivera gärna.

Ja. Vi gör själva på liknande sätt redan idag, och upprepar aldrig ämnesord. För oss innebär det bara medarbete att sitta och "rensa" posterna från sådant vi inte vill ha där. Vi vill ha enkla och lättöverskådliga poster eftersom både personal och låntagare uppskattar det. Vi använder endast fälten 650 och 600 vad gäller ämnesord. (Vi använder Svenska ämnesord på nätet mest för att kolla ordens former och om orden vi funderar på att använda finns med.)

2. Anser ni i så fall att förslaget att införa en "lightversion" av SAO är rätt väg att gå, eller vore det bättre att helt övergå till den förenklade modellen och avstå från att ge vissa bibliotek möjligheten att fortsätta att tillämpa nuvarande SAO?

Det senare, eftersom det alltid är eftersträvansvärt med konsekvens och enkelhet.

3. Övriga synpunkter.

Bästa hälsningar

Linnéa Jeschke, Mattias Palm och Annika Olsson

Katalogavdelningen

Trelleborgs bibliotek

Falu lasarettets bibliotek

Hej!

Vi är inte registrerade av vårt bokbestånd i Libris, men jag kan väl i alla fall uttrycka min positiva reaktion för den förändring av indexeringen som ni arbetar med. Faktum är att vi redan tillämpar indexeringen, i stort sett, som den beskrivs i rapporten. När vi datoriserade vår katalog bestämde vi oss för detta, av samma skäl som beskrivs i rapporten.

Lycka till med det fortsatta arbetet.

Med vänlig hälsning

Christin Green
christin.green@ltdalarna.se
Falu lasarettets bibliotek
791 82 Falun
tfn 023-492509

Blekinge Tekniska högskolas bibliotek

Hej Anders!

Här på BTH är vi helt eniga om att vi känner oss kluvna i den här frågan.

Å ena sidan tycker vi att den reducerade listan ser väldigt bra ut och det är lockande att ha underindelningar som kan användas på samtliga ämnesord. De begrepp som finns med i den reducerade listan skulle förmodligen fungera bra för oss.

Å andra sidan känns det märkligt att ena dagen tala om nyttan och den ekonomiska vinsten av att gå över till Dewey och nästa dag lämna LCSH-kopplingen. När vi tar över poster med LCSH använder vi så klart dessa ämnesord för att skapa svenska ämnesord till posten. Att man eventuellt skulle få riva upp en arbete som gjorts med att mappa ämnesordssträngar till Dewey verkar också onödigt. Den mappningen måste ju kunna göras mycket lättare om vi följer LCSH:s struktur.

När det gäller förenkling av syntaxen så var det ingen som tyckte att det såg så väldigt mycket enklare ut i de nya förslagen (sid. 3). Problemet med att man måste upprepa information kan man ju lätt lösa genom att kopiera och klistra in det som är gemensamt. Vi upplever också att användarna har nytta av att kunna följa strängen, när de gjort en sökning och hittat en ämnesordssträng som verkar intressant.

Om det skulle bli så att en "lightversion" ska börja användas, menar vi att det vore enklare om man använde den fullt ut. Bibliotek som vill göra på annat sätt skulle få göra det, precis som många bibliotek idag använder sina egna ämnesord. Det ska i så fall vara tydligt att det är deras eget ämnesordssystem som används. Under en kortare testperiod kan man kanske köra båda varianterna parallellt, om det verkar nödvändigt.

Trevlig helg!

Anna S.

/ Anna Stockman
Bibliotekarie/Librarian

Blekinge Tekniska Högskola
Biblioteket Campus Gräsvik
S-371 79 Karlskrona
SWEDEN

Tel 0455-385102
Mobil 0733-727993
Fax 0455-385107

E-post anna.stockman@bth.se
URL: <http://www.bth.se/bibliotek/>

VBU Högbergsskolans bibliotek

Från: Gitta Harder [<mailto:gitta.harder@vbu.ludvika.se>]

Skickat: den 9 april 2010 13:56

Till: Miriam Nauri

Ämne: Förstudie förenkling SAO

Hej!

Jag tycker att det är absolut nödvändig att en SAO förändring sker. Det har jag tänkt en lång tid. Att det händer just nu beror väl mest på ekonomin.

Huruvida det blir bättre med en förenkling vet jag inte men jag ställer mig ändå positivt till den. Att någonting blir förenklat betyder inte att det måste göras avkall på kvalitén (hoppas jag). Det lyter väl mot en total förenkling skulle jag tycka.

Mvh

Gitta Harder

VBU Högbergsskolans bibliotek

Box 830

771 28 Ludvika

Arkitekturmuseets bibliotek

1.

Jag tror att ett förenklat SAO är att föredra framför nuvarande system. Idag kan vi inte uttrycka ämnesaspekten *arkitektur* så tydligt som vi skulle önska.

Underindelningen *i arkitekturen* kan inte användas lika fritt som *i konsten* för att ta ett exempel.

Den stora vinsten vore att fler katalogisatörer lärde sig och använde ett förenklat SAO också i den bibliografiska posten. Bland arkitekturbiblioteken är det bara två av fem som indexerar enligt SAO så att alla kan dra fördel av nedlagt arbete. (Jag gjorde en snabb sökning på utgivningsår: 2010 och siglerna Za, Ta, Laib, Ark och Arkm).

2.

Jag tror det är bäst om vi alla tillämpar samma system. Om till och med NB upplever brist på överensstämmelse mellan olika katalogisatörers tolkning av SAO tycker jag att det är svårt att motivera att hålla kvar det nuvarande systemet i sin helhet ens där.

Däremot tycker jag att det vore vettigt att låta just Kungl. biblioteket och frivilliga bland resten av biblioteken testa och utvärdera lättversionen innan ni bestämmer slutgiltigt. Det kanske går att använda nuvarande (prel) också för lightversionen så det blir tydligt för biblioteken vad som är vad?

Det blir viktigt med tydliga regler i ett förenklat system särskilt när det gamla ligger så nära i tiden. Katalogisatörens verktygslåda är härlig att jobba med så jag kan bara önska att ett förenklat SAO kan ingå där och dra nytta av hur den är uppställd.

Om systemet med strängar ska fortsätta behöver det vara tydligt hur kompletterande ämnesord ska anges och skrivas. Jag tror mer på en uppdelning som i det andra exemplet på s 3 än att hålla kvar strängar. Användningen av fält 648, 650, 651 och 655 ger en grafisk tydlighet som pekar mot en postkoordinerad sökning.

3.

Hur ser Libris-basen ut i sina "årsringar"? Hur mycket prickar vi in med specifika sökningar och hur mycket faller bort i brist på detaljerad indexering? Jag instämmer i att postkoordinerade sökningar sannolikt är en bättre väg att gå om vi vill förenkla sökmöjligheterna och göra dem tillgängliga för den stora allmänheten. Övriga funktioner som grupperar sökningar är också värdefulla, materialtyp, osv.

Det låter frustrerande att inte kunna dra nytta av samarbete med LCSH fullt ut. Förslaget att förenkla SAO väger ändå tyngre än att fortsätta som idag.

/Lena Wranne
2010-04-09

Stockholms universitetsbibliotek

-----Ursprungligt meddelande-----

Från: Tuija Drake [<mailto:Tuija.Drake@sub.su.se>]

Skickat: må 2010-04-12 11:03

Till: Miriam Nauri

Kopia: Bodil Gustavsson

Ämne: Remiss avseende Förstudie av förutsättningarna för förenkling av Svenska ämnesord

Hej Miriam,

Svar från Katalogteamet på Stockholms universitetsbibliotek angående Förstudie av förutsättningarna för förenkling av Svenska ämnesord:

1. Anser ni att de förslag till förenklingar av SAO som föreslås i förstudien är rätt väg att gå?

Ja. P.g.a. det nya arbetssättet på SUB då förvärvaren anger ämnesorden i samband med beställningen passar förenkling av SAO utmärkt för oss. Systemet är då mer logisk och enklare att använda, även för låntagaren.

2. Anser ni i så fall att förslaget att införa en "lightversion" av SAO är rätt väg att gå, eller vore det bättre att helt övergå till den förenklade modellen och avstå från att ge vissa bibliotek möjligheten att fortsätta att tillämpa nuvarande SAO?

Vi tycker att det vore bättre med 1 system då det är mer konsekvent så. Svårt att uppehålla två olika system samtidigt.

3. Övriga synpunkter.

Vi är positiva för att sätta ämnesord i specifika fält i stället för ämnesordssträngar. Det liknar mer nyckelord som låntagaren själv kan kombinera. I bästa fall skulle man kunna strunta i underindelningar helt men om vi ska nu ha en reducerad lista så måste man vara noggrann att den verkligen innehåller de allra viktigaste termerna som inte kan omvandlas till huvudord.

Med vänliga hälsningar,
Tuija Drake, teamledare för katalogteamet, SUB

Tuija Drake
Bibliotekarie
Teamledare för katalogteamet
Avdelningen för e-resurser
Stockholms universitetsbibliotek
Tel. 08 - 16 14 76
E-post: tuija.drake@sub.su.se<<mailto:tuija.drake@sub.su.se>>
www.sub.su.se<<http://www.sub.su.se>>

Malmö högskolas bibliotek

Hej!

Förenklningar är alltid bra, men vid Malmö högskola har vi central katalogisering och vi är endast fyra personer som arbetar med katalogisering och ämnesordsindexering. Vi har lärt oss systemet och tycker att det fungerar tillfredsställande som det är idag. Vi tycker att det är bra att SAO bygger på samma principer som LCSH och samarbete mellan länder som har ämnesordssystem som bygger på LCSH tycker skulle vara positivt!

Vår lokala katalog bygger på sammanslagningar av flera biblioteks kataloger och har olika ämnesordssystem tillbaka i tiden, att få nya principer igen skulle göra den lokala katalogens index mer komplicerade.

Jag undrar när sista anmälningssdag för RDA in Europe: making it happen! 8/8 i Köpenhamn är?

Mvh
Maria Gullberg

P.S

Skickar en hälsning från en forskare vid Malmö högskola;

Ämnesordet "lyssnande"

"Det gapade tomt mellan ämnesorden 'lysrör' och 'lyx'", skrev jag i min avhandling (Adelmann 2002:15) om frånvaron av begreppet 'lyssna' i SAO:s ämnesordlista på Kungliga biblioteket. Det var då det. Det gör det inte längre. Gapar tomt alltså. Ämnesordet mellan 'lysrör' och 'lyx' heter numera 'lyssnande', har SAB-koden Doef och ligger under det internationella ämnesområdet 'listening', som är motsvarigheten i Library of Congress Subject Headings (LCSH). Det som inte finns kan man inte heller leta efter, det finns liksom inte. Men nu finns alltså ämnesordet 'lyssnande'. Det känns helt fantastiskt och jag blir bara så lycklig.

Hälsar en glad,

Kent

Hjälpmiddelsinstitutets bibliotek

Hej,

vi, Hjälpmiddelsinstitutets bibliotek, ser mycket positivt på en förenkling av Svenska ämnesord och borttagande av strängar. Vi använder själva inte strängar i vår lokala katalog (med något undantag).

I övrigt har vi inga (konstruktiva) synpunkter på förstudien.

Vänliga hälsningar
Anne-Marie Tärnström

Anne-Marie Tärnström, bibliotekarie
Hjälpmiddelsinstitutets bibliotek
Box 510
162 15 Vällingby

Tfn 08 - 620 1761

Webbplats <http://www.hi.se>
Twitter: http://twitter.com/HIS_bibliotek

Högskolan Väst Högskolebiblioteket i Trollhättan

Hej,

Här kommer svaret från Högskolan Västs bibliotek. Vi anser att det framlagda förslaget är helt rätt. Det kommer att rationalisera och förenkla vårt arbete. Vi anser dessutom att alla samtidigt ska gå över till den förenklade typen av lista. Risken för eventuella felkonstruktioner vid inläggning av ämnesord minskar eller till och med elimineras.

Vänliga hälsningar

Kataloggruppen vid Högskolan Västs bibliotek gnm Elisabeth Näverå

@@@@@@@@@@@@@@@@

Elisabeth Näverå
Bibliotekarie / Pedagogisk utvecklare
Högskolan Väst
Högskolebiblioteket i Trollhättan
461 86 Trollhättan

elisabeth.navera@hv.se
0520-22 35 41

Mobil 0733-975173

@@@@@@@@@@@@@@@@

Librarian/Educational Developer
The University West
The Library, Trollhättan
S-461 86 Trollhättan
Tel: +46 (0)520 22 35 41 , Fax: +46 (0)520 22 36 99

@@@@@@@@@@@@@@@@

Kungliga biblioteket

Publik verksamhet

Till Anders Cato,

Vi tillstyrker de tillstyrker de rekommendationer som föreslås i rapporten ” Avslutsrapport för förstudie av förutsättningar för förenkling av Svenska ämnesord”.

Hälsningar

Charlotte Grefveberg, Publik verksamhet

Gunilla Eldebro, Användartjänster

Katrineholms bibliotek

Hej!

Vi har läst igenom och anser att det räcker med en förenkling av ämnesord.

MvH

Karin Zetterberg

Katrineholms bibliotek

Uppsala universitetsbibliotek

Remissvar angående Svenska ämnesord

Inom UUB Stöder vi en förenkling av Svenska ämnesord - tillåt en friare användning av ämnesord (speciellt de som idag utgör underavdelningar) med upprepade delfält a. Vi stöder inte en Lightvariant utan ser helst att det endast finns en version.

Vi anser också att ämnesorden ska vara så lätta att använda att det egentligen inte behövs särskilt mycket instruktion eller utbildning och att databasen eller hjälpmedlen ska vara självinstruerande. Kopplingen till LCSH kan vara via MACS och vi förutsätter att de utländska katalogposterna även i fortsättningen kommer att innehålla giltiga LCSH ämnesordssträngari original.

För UUB

Pia Bodå
Samordnare för katalogiseringsfrågor

Kristianstads stadsbibliotek

Hej!

Svar från Kristianstads stadsbibliotek:

1. Vi anser att de förslag till förenklingar av SAO som föreslås i förstudien är rätt väg att gå.
2. Helt övergå till den förenklade modellen är att föredra.

Med vänlig hälsning

Bodil Nilsson

Kristianstads stadsbibliotek

Linnéuniversitetets bibliotek

Remissvar från Linnéuniversitetets bibliotek - förstudien förenkling av Svenska ämnesord

Hej !

Vi svarar helt enkelt på frågorna.

1. Anser ni att de förslag till förenklingar av SAO som föreslås i förstudien är rätt väg att gå? Motivera gärna.

Svar:

Ja, en förenkling behövs för att katalogisatörer ska hinna med att lägga ämnesord. Eftersom det ofta tar lång tid att lägga ämnesord enligt nuvarande principer är det lätt att man avstår. Som framgår av förstudien händer det också ofta att man inte följer anvisningarna för sao-ämnesord i katalogposterna. Vi stöder båda förslagen – att reducera antalet allmänna underindelningar och att förenkla syntaxen. För sökning används oftast fritext och som framgår av konsekvensanalysen i förstudien är prekordinerade ämnesord inte så användbara.

2. Anser ni i så fall att förslaget att införa en "lightversion" av SAO är rätt väg att gå, eller vore det bättre att helt övergå till den förenklade modellen och avstå från att ge vissa bibliotek möjligheten att fortsätta att tillämpa nuvarande SAO?

Svar: Frågan är alltså om det ska finnas 2 alternativ under en testperiod – dels nuvarande SAO och dels att biblioteken följer rekommendation 1 och 2.

Det kan bli väldigt mycket ämnesord på en post om man lägger in ämnesord både enligt nuvarande SAO och enligt rekommendationerna i förstudien. Det kan också bli förvirrande att ha 2 parallella system. Om det går att skilja mellan dem har biblioteken kanske möjlighet att filtrera bort en av varianterna. Så det bör kanske i så fall läggas in någon annan kod för "sao light" i 650 delfält 2. Vi förstår i och för sig att det kan behövas en testperiod men nackdelarna med 2 parallella system väger ändå tyngre.

3. Övriga synpunkter.

Möjligheten att direkt översätta LCSH till svenska termer i SAO är bra och är också ibland en hjälp att hitta fram till en bra SAB-kod för det utländska materialet. Det kan bli en nackdel att man i fortsättningen hackar sönder en LCSH-sträng i olika fält på svenska. Det framgår inte riktigt av förstudien om man vid en förenkling av Svenska ämnesord helt avstår från mappning mot LCSH – detta skulle kännas som en förlust. Samtidigt är det svårt att överblicka hur klassnings- och ämnesordsarbetet förändras vid övergången till Dewey.

2010-04-14

Vivika Sjöstedt, Växjö
Viveka Svensson, Kalmar

Högskolan i Borås. Biblioteket

Vi på Högskolan i Borås, Bibliotek och Läranderesurser välkomnar en förenkling av Svenska ämnesord. Som det nu är fungerar det dåligt och är krångligt. En mappning mot LCSH är det naturligtvis viktigt att kunna göra, men vid själva katalogiseringstillfället kommer man ändå att ha hjälp av deras ämnesord. Att kunna delta i MACS-projektet är angeläget, men om Tyskland kan så borde det inte vara några större problem för oss. Om det går att förenkla men ändå klara av mappningen mot LCSH så är det bra. En testperiod kanske vore en idé?

Fråga 2 har vi ingen åsikt om. För oss gäller en förenklad version oavsett.

Med vänlig hälsning
Elisabeth Andersen, Hib

Elisabeth Andersen
Högskolan i Borås
Bibliotek & läranderesurser
501 90 BORÅS
Tel: 033-435 40 38

Gnosjö bibliotek

Hej!

Svar på fråga 1: Tycker det verkar vara rätt väg att gå.

Svar på fråga 2: Vi klarar oss med förenklad version och anser inte att vi kan lägga synpunkter för större bibliotek som har andra behov.

Svar på fråga 3: Bra i största allmänhet med internationalisering.

Med vänlig hälsning
Margareta Westergren
bibliotekarie
Gnosjö bibliotek

Länsbiblioteket i Västerbotten

Synpunkter från Länsbiblioteket i Västerbotten 2010-04-14 angående KBs förstudie: Förenkling SAO

Här följer våra svar på era frågor:

Fråga 1

Ja vi anser att förenklingar är av värde och ju enklare tillvägagångssätt desto större chans att alla gör lika, (enhetlig standardisering.) vilket leder till bättre och enklare sökningar för allmänheten

Fråga 2

Här har vi egentligen ingen direkt åsikt men troligen är det bäst att direkt övergå till den förenklade modellen

Övriga Synpunkter:

Eftersom Länsbiblioteket i Västerbotten har en Bibliografi, Bothnica, som ligger som en del i Libris under deldatabaser har vi synpunkter vad gäller ämnesorden till det regionala materialet.

Finns det möjligheter att beakta och standardisera de ämnesord som används inom ABM samarbetet ??

Länsbiblioteket har utformat ett register för Läns museets räkning och vi blev då varse att även benämningar på gemensamt vokabulär skiljer sig åt avsevärt.

Detta kanske kan ses över så att allmänhetens sökningar i ABM material, så långt det är möjligt underlättas i framtiden.

Övrigt:

Vi har 15 kommunbibliotek i vårt län och vi hoppas att några av dem sänder in synpunkter samt att vi även bett Sveriges depåbibliotek lämna egna synpunkter.

Synpunkter inlämnade för Länsbiblioteket i Västerbottens räkning av

Annika Eriksson

Anita Lindmark

Anita Lindmark
Länsbiblioteket i Västerbotten
90178 Umeå
anita.lindmark@vll.se
090-7854584, 070-5492445
fax:090-770887
www.vll.se/lansbiblioteket

Karlstads universitetsbibliotek

Hej Miriam!

Här kommer svar från Karlstads universitetsbibliotek angående förstudie om förenkling av Svenska ämnesord.

1. Vi anser att förslagen till förenkling av SAO är rätt väg att gå. Det finns både för- och nackdelar med att förenkla men vi anser att fördelarna överväger (främst att reglerna blir lättare att lära och tillämpa).
2. Om förslaget till förenkling genomförs, är det bättre att helt övergå till den nya modellen än att ha en lightversion.

Med vänlig hälsning

Hans Jonsson

Karlstads universitetsbibliotek

Polishögskolans bibliotek

Hej,

Jag tycker det är bra att KB försöker förenkla hanteringen av SAO. Dock är det ganska viktigt för oss att ha kvar vissa underindelningar. Vi har ganska många böcker med vaga titlar och vid komplicerade sökningar är det tidsparande att kunna se aspekterna i ett ämne.

Här är några tankegångar jag har när det gäller vaga titlar.

1. När titel är vag.

Nuvarande system:

- a) Kvinnor b) våld mot
- a) Barn b) attityder

Nya systemet:

- a) Kvinnor
- a) Våld mot
- a) Attityder
- a) Barn

Antingen så behåller man aspekten ”våld mot” eller så använder man huvudordet Kvinnomisshandel istället. Kommer man då att mappa Kvinnomisshandel till tidigare titlar som har fått ämnesorden Kvinnor – våld mot? Och att kunna se vem som har attityder är en viktig aspekt för oss.

2. När titel är vag.

Nya systemet:

- a) Män
- a) Våld mot
- a) Homosexuella
- a) Barn

I det nya systemet vet bibliotekarien inte vad ”våld mot” refererar till. Antigen behåller man aspekten eller så måste ett nytt ämnesord skapas för män som misshandlas.

Med andra ord är jag för en reducerad lista, dock lite större än vad förstudien tar upp.

Ha en trevlig vårdag

Med vänliga hälsningar

Diana Odnert / Polishögskolans bibliotek

Mittuniversitetets bibliotek

Hej,

Här följer synpunkter från Mittuniversitetets bibliotek på förstudien om Svenska ämnesord.

1. Vi ställer oss positiva till de förenklingar av Svenska ämnesord som förstudien föreslår.
2. Vi har ingen direkt uppfattning på frågan om en "lightversion", är inte helt på det klara med vad som avses. Men att använda två olika system parallellt, det gamla och det nya, kan väl upplevas som otydligt.
3. Ett önskemål är att det skulle vara lättare att använda sig av validering med hjälp av auktoritetsposter i voyager för ämnesordsindexering. Vill man validera en ämnesordssträng idag så saknas auktoritetspost, även om de enskilda orden är korrekta (t ex huvudordet). Om man t ex kunde validera huvudord och underindelningar separat?

Listan över underindelningar innehåller ett flertal begrepp av typen aspekter – ekonomiska aspekter, genusaspekter osv. Man kan fråga sig om detta är den mest användarvänliga formen, en vanlig användare skulle väl söka på ekonomi, genus osv. Om en användare söker på t ex förskolan och genus, får han/hon då träff på titlar indexerade med förskolan - genusaspekter? Denna typ av indexering hjälper kanske användaren att förstå vad boken handlar om när han/hon väl hittat den men inte att hitta den.

Vänliga hälsningar

Mittuniversitetets bibliotek i Härnösand, Sundsvall och Östersund

genom
Torun Sundström

Torun Sundström
Bibliotekarie / Librarian

Mittuniversitetets bibliotek / Mid Sweden University Library
851 70 Sundsvall
Sweden

+ 46 (0)60-14 89 93
torun.sundstrom@miun.se

Linköpings universitetsbibliotek

Hej Anders!

Svar från Linköpings UB.

Svaret är inte biblioteksledningens utan mitt eget efter att ha talat med några katalogisatörer. Jag har inte beaktat användaraspekterna.

1. Anser ni att de förslag till förenklingar av SAO som föreslås i förstudien är rätt väg att gå

Vi anser att det är rätt väg att gå. I nuläget är underindelningarna för många och det är krångligt att hålla reda på hur de får användas vilket innebär risk för felanvändning. Det är också tidskrävande att konstruera strängar vilket medför att man ofta avstår och bara använder huvudord. Antalet kvalificerade katalogisatörer minskar vilket gör det svårt att uppehålla bibliotekets kompetens att skapa ämnesord.

2. Anser ni i så fall att förslaget att införa en "lightversion" av SAO är rätt väg att gå, eller vore det bättre att helt övergå till den förenklade modellen och avstå från att ge vissa bibliotek möjligheten att fortsätta att tillämpa nuvarande SAO?

Vi tycker att man ska gå direkt på den förenklade modellen.

3. Övriga synpunkter

Innan man ev. börjar tillämpa den förenklade modellen så bör anvisningar för MARC-formatering finnas.

Det vore också bra med en formell remiss till biblioteksledningarna på de större Librisbiblioteken. Personal i informationsdiskar kan ha andra synpunkter.

Hälsningar

Bo Jernberg

Simrishamns bibliotek

Hej,

Fråga ett:

Rimligen blir det enklare att sätta ämnesord om dessa inte alltför specificerade. Som slutanvändare kan det också vara en fördel om äo inte är alltför långt specificerade. Alltså, ja till en förenkling av äo.

Fråga två:

För oss som arbetar på folkbibliotek, särskilt mindre sådana där vi är mer allmän- än ämnesspecialister, är det nog att föredra med ett mindre utvecklat äo-system. Svårt att överblicka vilka konsekvenserna för oss skulle bli om specialbiblioteket fortsätter med att använda nuvarande SAO.

Fråga tre:

personligen har jag ju erfarenheter av att ha arbetat både med katalogisering o klassifikation på f d Statens ljud- o bildarkiv och med att arbeta på ett mindre folkbibliotek. Min erfarenhet från klassifikation på SLBA är att ju mer finförgrenad denna blev desto större var risken att hamna fel. Samma gäller rimligen för äo. Det man som slutanvändare vill ha av äo är att dessa ska "lagom specificerade". Detta gäller särskilt när man arbetar som allmänbibliotekarie. Det är ju inte rimligt att man ska vara proffs inom hela det mänskliga vetandet. Att komplettera mindre specificerade ämnesord med möjligheter att begränsa sökresultatet (på samma sätt som man i viss utsträckning kan göra i opacen i Book-it) förefaller som en bra väg. Dessutom blir det kanske lättare att kommunicera med låntagaren/användaren om man så lite som möjligt behöver använda sig av biblioteksspecifika termer.

Till slut: när jag kollat med mina kollegor på här på biblioteket verkar det som det bara är vi som arbetat länge som genomgående använder äo (och SAB). De flesta nöjer sig med att söka med trunkerade söktermer, möjligen i kombination med trunkerad hyll-/katalogsignatur ("frank* N*/hy). Detta kan möjligen vara ett tecken på att för många "vanliga" bibliotekarier är äo i dagens utformning inte det optimala.

mvh

Tomas Palmér

Biblioteket Simrishamn

Göteborgs universitetsbibliotek

Remissvar på - eller snarare resonemang kring - Kungl bibliotekets "Förstudie förenkling SAO" från Göteborgs universitetsbibliotek

Efter inhämtande av synpunkter från samtliga enheter inom GUB samlades en grupp vana indexerare (alla med erfarenhet från användarvägledning) för att diskutera KB:s förstudie. Något entydigt svar kunde vi inte enas om men vi vill ändå förmedla några synpunkter.

1. Anser ni att de förslag till förenklingar av SAO som föreslås i förstudien är rätt väg att gå? Motivera gärna.

Liksom förstudien har vi genom åren kunnat konstatera att ämnesordssträngarna i LIBRIS inte alltid är korrekt konstruerade – t ex används underindelningar som huvudord eller på "otillåtna ställen". Antagligen beror detta på att regelverket är tämligen komplicerat. Med tanke på att införandet av DDK kommer att innebära ökad användning av SAO känns en förenkling - där underindelningarna begränsas enligt förstudiens modell – mycket lockande. Om SAO vore en självständig ämnesordsdatabas skulle vi utan vidare välkomna den föreslagna förenklingen.

Frågan är emellertid mer komplex. En förenkling innebär, som förstudien påpekar, att SAO fjärras från LCSH, vilket vi ser som ett allvarligt problem. Vid införandet av SAO var kopplingen till LCSH själva poängen. Ett arbete med att mappa SAO mot Dewey har också inletts inom KB:s Deweyprojekt – detta skulle alltså behöva rivas upp.

2. Anser ni i så fall att förslaget att införa en "lightversion" av SAO är rätt väg att gå, eller vore det bättre att helt övergå till den förenklade modellen och avstå från att ge vissa bibliotek möjligheten att fortsätta att tillämpa nuvarande SAO?

Att underhålla både nuvarande SAO och en lightversion känns inte rimligt. Frågan om införande av en parallell lättvariant verkar underlig eftersom förstudien deklarerar att KB tänker överge det gamla systemet om man beslutar om förenkling.

3. Övriga synpunkter.

Det är troligt att ett enklare regelverk och färre underindelningar ger rationaliseringsvinster i indexeringsarbetet - man kommer som förut att kunna finna stöd i LC:s strängar för att sedan gå över till den enklare motsvarigheten i det svenska systemet. Detta måste vägas mot att fördelarna med mappning/översättning försvinner liksom att man lämnar ett internationellt samarbete.

Vad gagnar användaren? Pre- eller postkoordination? Den googleskolade söker väl förmodligen "kyrkor Västergötland" och kommer rätt hur vi än indexerat. Det som bortfaller helt om man lämnar strängindexering (Rekommendation 2, andra modellen) är indexpresentationen som visar huvudorden kopplade till underindelningar. Slut användarna söker nog inte ofta i index men för vägledande personal kan det vara en värdefull metod :

Heminredning genusaspekter

Heminredning historia Sverige

Heminredning psykologiska aspekter

Fråga: Förekommer förenklingsidéer av liknande slag inom LCSH?

Detaljfråga ang modellerna i Rekommendation 2:

I diskussionen framkom synpunkter på Modell 1: Varför kan man inte kopiera in zzyv även i de följande strängarna? Vill man helt avstå från prekoordinering är modell 2 klart att föredra.

Göteborg 2010-04-15

Birgitta Andréasson

Isabel Folkesson

Lise-Lotte Larsdotter

Thomas Lindström

Martin Oxelqvist

Stefan Sjöblom

Annika Svantesson

Anna Svensson

Grums kommunbibliotek

Vi skulle särskilt vilja ha svar på följande frågor:

1. Anser ni att de förslag till förenklingar av SAO som föreslås i förstudien är rätt väg att gå? Motivera gärna.

Svar:

Vi tycker att det är rätt väg.

Grums kommun har ett folkbibliotek och 4 skolbibliotek, utlåningen ligger på ca. 8 vol/inv/år.

Vi har många studerande som kunder men oftast studerande på en relativt låg nivå. Det söksystem som vi har idag är för komplicerat för den vanliga studerande/kunden. De flesta är vana vid att söka på Googles och använder samma teknik när de söker i bibliotekets kataloger, man kombinerar flera ämnesord helt enkelt.

2. Anser ni i så fall att förslaget att införa en "lightversion" av SAO är rätt väg att gå, eller vore det bättre att helt övergå till den förenklade modellen och avstå från att ge vissa bibliotek möjligheten att fortsätta att tillämpa nuvarande SAO?

Svar:

En lightversion verkar vara rätt väg.

3. Övriga synpunkter.

För att kunna läsa PDF-dokument behöver du programmet [Adobe Reader](#). Det kan du hämta gratis på Adobes webbplats.

Universitetsbiblioteket

Remiss avseende Förstudie av förutsättningarna för förenkling av Svenska ämnesord

Det kan inte förnekas att Svenska ämnesord stundtals upplevs som komplicerat och för att göra ett fullgott arbete krävs att man ständigt återvänder till riktlinjerna. Det är inte lätt att hålla i minnet hur man får kombinera när man lägger ämnesord på litteratur inom många discipliner. Det är alltså med viss optimism rapporten om en förenkling av Svenska ämnesord läses vid Umeå UB.

Spontant känns det alltså positivt med färre underindelningar som ska gå att kombinera friare och dessutom kunna användas under alla ämnesord (rekommendation 1). En enklare struktur för uppbyggnaden av strängarna likaså (rekommendation 2). Att slippa upprepa en lång radda underindelningar i varje ämnesordssträng känns också intuitivt rätt. Att det blir sämre precision i sökningarna och att t ex vidare sökning på ämnesordsträngar inte längre blir möjlig kanske man inte behöver lägga så stor vikt vid. Merparten av våra användare söker inte så avancerat så att det spelar någon roll. Det känns viktigare att ämnesorden över huvud taget finns i posten, så att de blir sökbara i en fritextsökning, än att de kombinerats på något särskilt sätt i förväg av katalogisatören.

Trots att de här föreslagna ändringarna verkar positiva inställer sig snart en viss tveksamhet. Det har delvis att göra med den nära förestående övergången till DDK. Vi tycker att det känns tveksamt att göra ämnesordsindexeringen till ett trubbigare instrument när vi samtidigt trycker på att de utgör ett mycket viktigt komplement till klassificeringen. I DDK kommer vi att välja "bara" en klassifikationskod. Möjligheten att uttrycka perspektiv och aspekter är, oavsett klassifikationssystem, ofta som störst just med ämnesorden. Det känns inte heller som någon bra idé att genomföra två stora förändringar samtidigt - övergången till DDK, som för de flesta universitets- och högskolebibliotek är ett faktum, samt den här eventuella övergången till ett förenklat ämnesordssystem. För att kunna utvärdera effekten av en förändring bör man inte blanda ihop den med andra ändrade förutsättningar. Vi tror alltså att man bör vänta med att genomföra en eventuell förenkling av Svenska ämnesord så att det inte sker samtidigt som DDK introduceras.

Den ovan nämnda tveksamheten bottnar också i att det känns som att förenklingen innebär att vi fjärrar oss från ett system som trots att det är nationellt ändå är uppbyggt i likhet med andra stora ämnesordstrukturer, ffa LCSH vars ämnesord även återfinns i såväl tyska som franska poster. Det känns lite paradoxalt att vi ansluter oss till en vida spridd och internationell struktur vad gäller

klassifikationen och samtidigt diskuterar att göra mer eller mindre lokala förändringar som innebär avsteg från övergripande likheter beträffande ämnesordsindexeringen.

Från Umeå UB:s sida är vi varken odelat positiva eller odelat negativa till att ändra Svenska ämnesord. Vi är emellertid relativt säkra på att om förenklingen genomförs bör alla använda den förenklade versionen. Det finns ett stort mervärde i att de bibliografiska posterna i Libris är så lika som möjligt så att flertalet bibliotek kan använda poster utan att behöva göra ändringar.

Slutligen vill vi tillägga att det är mycket möjligt att de verktyg som vi har när vi arbetar med Svenska ämnesord idag kan förbättras och att det på så vis skulle bli mer lättarbetat utan att man för den skull behöver ändra själva systemet. Många felaktiga indexeringar skulle undvikas genom att förenkla användningen av underindelningarna. Det gör inget om de är många till antalet om det är lätt att se hur de ska användas. En tanke kunde vara att lägga alla underindelningar i en enda lista med kommentarer om hur man använder dem och en direktlänk till riktlinjer där det behövs. Idag tar det lång tid att knappa mellan de olika listorna för underindelningar och det skulle också förenkla med fler länkar direkt från index till riktlinjerna.

Umeå 2010-04-15

Anna Swärd Bergström

För Umeå universitetsbibliotek

Enköpings bibliotek

Förstudie förenkling SAO - synpunkter

Vi är positiva till en förenkling av ämnesorden och att man försöker göra förändringen så den passar med Dewey. Det är ju viktigare med ämnesorden då, eftersom man inte får dubbelklassa i Dewey. Eftersom vi inte deltar i katalogiserandet av nationalkatalogen, utan bara lägger lite ämnesord lokalt, så innebär väl detta inte någon stor skillnad för oss i vårt katalogiseringsarbete. Vi har inte lagt in ämnesorden på det sättet som gjorts i nationalkatalogen. I exemplet med rävar så skulle vi inte skrivit "rävar - ekologi" utan gjort som de nu föreslår att göra 2 ämnesord av det: \$cEkologi\$cRävar. Eftersom vi inte har den enorma mängd material som ett stort bibliotek, så behöver man inte pinpointa för mycket för att göra det sökbart utan de bredare begreppen räcker. Kontaktpersoner: Anders Lohman och Lina Malm, Enköpings kommunbibliotek

Med vänlig hälsning

Marja Östring

Bibliotekschef

Tfn 0171-625638, 070-1625638

Besöksadress: Ågatan 29, Enköping

Postadress: Enköpings kommunbibliotek, Box 909, 745 25 Enköping

marja.ostring@enkoping.se

www.enkoping.se

Statistiska centralbyråns bibliotek

SCB:s svar på frågorna

*1. Anser ni att de förslag till förenklingar av SAO som föreslås i förstudien är rätt väg att gå?
Motivera gärna.*

SCB:s svar: Ja.

2. Anser ni i så fall att förslaget att införa en "lightversion" av SAO är rätt väg att gå, eller vore det bättre att helt övergå till den förenklade modellen och avstå från att ge vissa bibliotek möjligheten att fortsätta att tillämpa nuvarande SAO?

SCB:s svar: Bra att införa en lightversion.

Rolf-Allan Norrmosse
Systembibliotekarie

Malmö stadsbibliotek

Remissvar från Malmö stadsbibliotek avseende Förstudie av förutsättningarna för förenkling av Svenska ämnesord

1. Anser ni att de förslag till förenklingar av SAO som föreslås i förstudien är rätt väg att gå? Motivera gärna.

Överlag ja. Malmö stadsbibliotek är ett folkbibliotek som tillämpar SAO parallellt med lokalt anpassade ämnesord. Arbetet med den mängd av underindelningar som finns orsakar ofta katalogisatören att lägga ner mer tid än vad som kan tyckas rimligt för att skapa relevanta strängar. Förslaget att arbeta för en kraftigt reducerad lista av underindelningar är en åtgärd som Msb ställer sig bakom.

2. Anser ni i så fall att förslaget att införa en "lightversion" av SAO är rätt väg att gå, eller vore det bättre att helt övergå till den förenklade modellen och avstå från att ge vissa bibliotek möjligheten att fortsätta att tillämpa nuvarande SAO?

En "lightversion", åtminstone inledningsvis.

3. Övriga synpunkter.

Vill man att fler bibliotek ska använda sig av SAO bör man se över riktlinjerna utformning där större hänsyn tas till tids- och kostnadseffektiva åtgärder för inblandade bibliotek. Nuvarande texter och regelverk är väldigt tidskrävande att sätta sig in i och trots de enstaka utbildningsinsatser som finns att tillgå. Detta orsakar allmänna missuppfattningar och att strängar emellanåt blir felkonstruerade.

Jonathan Pearman
Digitala biblioteket
Malmö stadsbiblioteket
205 81 Malmö, Sweden
Tel. +46 (0)734 322884
jonathan.pearman@malmo.se
Organisationsnr: 212000-1124

Riksdagsbiblioteket

Hej!

Jag ber om ursäkt för sent svar. Jag missade vår avstängning av e-postsystemet igår eftermiddag.

Här kommer svar på dina frågor angående SÄO från Rb:s katalogteam:

1. Ja. Vi håller med om att SÄO är ett onödigt komplicerat klassifikationssystem som kommer att må bra av en förenkling.
2. Vi ser gärna en enhetlig och förenklad modell av SÄO som ska gälla för alla bibliotek.
3. Vi skulle vilja komplettera den reducerade listan med fyra underavdelningar som vi använder ofta:
 - planering
 - politik och förvaltning
 - prevention
 - regelverk

Till sist skulle jag vilja fråga dig om du känner till vilka Libris-bibliotek som bara använder SÄO och inte klassificerar alls. Vi har fått i uppdrag att göra en konsekvensanalys inför Dewey-övergången och skulle därför behöva kontakta ett par bibliotek som har valt bort klassificering.

Hälsningar
Kristina Lindberg
katalogsamordnare

Riksdagsbiblioteket
100 12 Stockholm

tfn: 08 - 786 42 06
kristina.lindberg@riksdagen.se

Konstfack

Hej,

Vi är positiva till den förenklade varianten av Svenska ämnesord.

Vänliga hälsningar,

Liselotte Winka
Konstfacks bibliotek /
University College of Arts, Crafts & Design
Box 3601
126 27 Stockholm
Sweden
Ph. +46-8-450 41 23
liselotte.winka@konstfack.se
<http://www.konstfack.se>

Nationalmuseum. Konstbiblioteket

Hej på er

Konstbiblioteket är som ni förstår ett specialbibliotek för konst. För vår del använder vi ämnesorden till att specificera de ämnen och aspekter av materialet där det inte framgår av klassningen vad som är relevant. (Jag tror inte att Dewey är så mycket omfattningsrikare inom området konst än SAB)

Ämnesorden är viktiga för oss då vi måste vara så precisa och tydliga som möjligt. Detta för att kunna få bra träffar dels i Libris men även i vår lokala katalog.

Vi primärkatalogiserar mycket material och måste du själva både klassa boken samt ge ämnesord.

När vi gör remote-import av poster är det ofta titlar från nederländska, danska, tyska bibliotek mm ibland engelska med LCSH termer och Dewey-klassade men långt ifrån ofta.

Jag förstår att en förenkling av Svenska ämnesord kan vara nödvändig. Att minska antalet underavdelningar känns inte så dramatiskt. Men att ta inte bort möjligheten att skapa och använda Svenska ämnesord helt.

Med vänlig hälsning

Maria Zetterberg

Konstbiblioteket Nationalmuseum/Moderna Museet

Bibliotekarie/Librarian

Box/P.O. 16176, SE-10324 Stockholm
Visiting address Holmamiralensväg 2

Telephone +46(0)8 5195 4300/direct 4348
Fax +46(0)8 5195 4376

mzg@nationalmuseum.se

www.nationalmuseum.se

Sveriges ledande konst- och designmuseum

Almedalsbiblioteket

Hej!

Här kommer Almedalsbibliotekets synpunkter på förslaget om förenkling av SAO:

- 1.) Vi tycker detta är helt rätt väg att gå. I praktiken jobbar nog många på detta sätt redan tänker vi och då är det hög tid att ändra.
- 2.) Vi tycker att man helt kan lämna den gamla modellen. Vad den tillför i precision är av mindre betydelse tror vi.
- 3.) Inga övriga synpunkter.

Vänliga hälsningar

Karin Helin

Almedalsbiblioteket
Box 1121
621 22 Visby

0498-299086

Folkbiblioteken i Halmstad

Hej,

på folkbiblioteken i Halmstad har vi pratat om rapporten och i stort är vi positiva till förenklingsförslagen.

Det negativa är situationen att ha två olika system vilket påverkar inte bara personal utan såklart även användarna.

Vi tror att om det blir lättare att sätta korrekta ämnesord på fack- och skönlitteratur kommer fler att göra det och katalogerna blir bättre - både för slutanvändare och profession.

Vi tycker att ämnesordsträngarna hittills mest har varit till för bibliotekarier och dokumentalister.

Dessutom har olika förändringar och komplexitet gjort ämnesordssökningar onödigt svårhanterliga.

Ang. de geografiska områdenas benämningar förutsätter vi att klassifikation (SAB, Dewey eller annan) kommer att kunna användas i kombination med ämnesord för att klara de övergripande geografiska sökningarna (så att en bok om vinodling i Loiredalen kan sökas fram om man vill ha böcker om vinodling i hela Frankrike - ex. äo vinodling i kombination med Nj*)

Risken för sämre precision är ju klart möjlig men tekniken bakom söksystemen kommer ju att utvecklas så att det enkelt går att förfina sökningarna...

Hälsningar

Kataloggruppen i Halmstad
genom Finn Axelsson

Stadsbiblioteket
Axel Olsons gata 1
302 27 Halmstad

tfn: 035 - 13 70 59
mob: 0703 - 18 32 28

Lunds universitets bibliotek

Hej, beklagar vårt sena svar. De åsikter som framförts från vårt biblioteks nätverk här i Lund har alla det gemensamt att man beklagar att kopplingen till LCSH försvinner eller försvagas om man förenklar SAO. "Internationaliseringen framhålls när det gäller Dewey och då borde det också gälla vid ämnesordsindexeringen." Den förenklade listan av underavdelningar vållar annars inga problem men ingen vill slopa underavdelningarna fullständigt. En underavdelning som uttrycker att ett ämne behandlas utifrån hur barn påverkas efterlyses.

Vissa anser att man kan behålla nuvarande system och sedan själv välja ambitionsnivå (ung. som vid katalogisering: fullständighetsnivå 3, 7 eller nationalbibliografisk nivå). Andra tycker att en "blandmodell" blir "rätt rörig för användaren".

Hälsningar

Jan Gustafsson
Biblioteksdirektionen
Lunds universitets bibliotek

Statens musikbibliotek

Hej Anders,

Förstudie av förutsättning för förenkling av Svenska ämnesord.

Här är Musik- och teaterbibliotekets synpunkter på frågorna samt några kommentarer

1) En förenkling av ämnesorden vore önskvärt. Det verkar nästan självklart med tanke på antalet felkonstruktioner som hittats bland ämnesorden i Libris. Regelverket för att konstruera ämnesorden är komplext och tidsödande, det är svårt att veta om man gjort fel eller rätt.

2) En lightversion vore utmärkt, i form av ett huvudämnesord med någon form av kommentarfält (nuvarande x). Just nu använder vi oss av olika sätt att konstruera tillägg till huvudämnesord, till ex. Six pistols (musikgrupp), Instrumentmarkare - musik. Det vore bra om dess konstruktioner kunde tas bort. Vi förordar alltså Rekommendation 1. Vi är dock inte riktigt säkra på att Kriterierna (1) för val av ord till underindelning är riktigt lyckad. Det är svårt med musikgrupp/musik under alla allmänna ämnesord!

Sammanfattningsvis stödjer vi förslaget till rekommendation att testa en lightversion och då även testa i praktiken den förenklade syntaxen och underindelningar. Däremot tycker vi att den reducerade listan och hur den konstrueras bör diskuteras vidare.

Kommentar: Vi tycker kanske inte att det är helt nödvändigt att kopiera LC i alla lägen, det får nästan ett stänk av "kulturimperialism". Översättningar av LCs ämnesord tar tid och kan också lätt bli fel, dessutom, som ni själva påpekar, stämmer inte alltid de amerikanska ämnesorden in på svenska förhållanden.

Rent allmänt tycker vi också att det vore bra med en upprepning i ämnesordslistan flora. Begrepp som till ex. "icke-västerländsk musik" känns mycket förlegad.

Dewey kommer snart att "drabba" oss. Och för katalogisatörer av musik/musiklitteratur är väl kanske inte Dewey det vi mest längtar efter. Vi kommer att måsta använda oss av ämnesord och även kommentarer (i 500 fältet). Med den förenklade ämnesordstrukturen som föreslås, tror vi att detta kommer till att bli en bättre lösning för våra låntagare, framförallt vad gäller notmaterialet.

Med vänlig hälsning

Veslemøy Heintz

Överbibliotekarie/Chief Librarian
Musik- och teaterbiblioteket
vid Statens musiksamlingar
Box 16326
SE-10326 Stockholm
Tel. *46 8 5195 5418

Göteborgs stadsbibliotek

Hej Anders!

Jag ber verkligen om ursäkt för att vi helt missat datum för svar på er remiss om förenkling av SAO. I bästa fall kan ni ha någon glädje av synpunkter från Göteborgs stadsbibliotek enligt nedan:

Som ett nytt Librisbibliotek vana vid BURK-poster med genererade och hierarkiska ämnesord har SAO fått oss att tänka till lite extra.

När det gäller att konstruera svenska ämnesord i strängar är det helt nytt för oss.

Vi upplever å ena sidan att det är ett mycket precis sätt att få ämnesorden presenterade för sig - det blir tydligt och bra.

Vi upplever dock att det är betydligt mer komplicerat att själva konstruera dessa.

1. Om sao ska användas i fortsättningen kan en lightversion vara kanske vara rätt väg att gå. Det skulle underlätta själva registreringen av ämnesord.

2. Vi ser såväl för- som nackdelar med bägge systemen men anser att en förenklad modell är att föredra - en förenklad modell där ämnesorden kopplas samman först vid sökögönblicket.

Vi anser att det blir lättare för den som katalogiserar. Ny teknik gör det också lättare för användaren att ordna sina sökresultat i olika kategorier och liknande. Man kommer i så fall kring frågan om för mycket "brus".

3. Hur skulle det fungera att använda sig av ett system med hierarkiska ämnesord? Man får då både överordnad och precis term och man kan kombinera sökorden bra - tycker vi som är vana att söka på det sättet.

Och hur blir det bäst för slutanvändaren?

Med vänliga hälsningar

Berit

Berit Ölander
IT/Mediaenheten
Göteborgs Stadsbibliotek
Götaplatsen
Box 5404
402 29 GÖTEBORG
Tel: 031- 368 33 45
Fax:031-368 35 98
berit.olander@kultur.goteborg.se